

■ Μία Έλληνίδα Γυναίκα-Σύμβολο

Άθηνᾶ Μεσολωᾶ († 9.9.1965)*

Πρωτεργάτις τῆς Νοσηλευτικῆς στὴν Χώρα μας

Ἦταν θυγατέρα Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, ἀφιέρωσε τὴν ζωή της στὸν πάσχοντα συνάνθρωπο, ὑπῆρξε πρωτεργάτις τῆς Νοσηλευτικῆς στὴν Ἑλλάδα, ὑπρέτησε με σθένος τὴν Πατρίδα καὶ ἔφυγε ἡρεμῆ καὶ πλήρης ἀπὸ τὴν ζωή πρὶν ἀπὸ πενήντα χρόνια.

Πρόκειται γιὰ τὴν Ἀθηνᾶ Μεσολωᾶ, ποὺ γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1889 καὶ ἦταν κόρη τοῦ Καθηγητοῦ Θεολογίας Ἰωάννου Μεσολωᾶ (1851-1942).

Κατόρθωσε νὰ γίνει τὸ ὄνοματεπώνυμό της συνώνυμο τῆς Φιλοπατρίας καὶ τῆς Φιλαλληλίας.

Ἐθελόντρια τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ στὸν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ἀποφοίτησε τὸ 1916 ἀπὸ τὴν πρωτοϊδρυθεῖσα Σχολὴ Ἐπικούρων Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (ΕΕΣ).

Ἀπὸ τότε καὶ γιὰ μισὸν αἰῶνα, ἀκούραστη, ἐπίμονη καὶ δυναμική, εὑρέθη ὅπου ὑπῆρχε ἀνάγκη.

Μέχρι τὸ 1919 ἐργάστηκε στὰ Στρατιωτικὰ Νοσοκομεία Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ εὑρέθη καὶ στὴν ἐκστρατεία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Τὸ 1920 θὰ πραγματοποιήσει ἀνώτερες σπουδές στὸ Λονδίνο, τὸ 1923 θὰ γίνει μέλος τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς τοῦ Τμήματος Νοσοκόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τὸν ἐπόμενο χρόνο Διευθύνουσα.

Τὸ 1926 θὰ ἀναλάβει Διευθύνουσα στὴν πρώτη, τριετοῦς φοιτή-

Ἡ Πηνελόπη Ἀλεξοπούλου,
(μετέπειτα Γερόντισσα
Κυπριανή Μοναχή,
† 15.2.2000),
ὡς Ἀδελφή-Νοσοκόμα
τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

σεως, Σχολὴ Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν, καὶ τὸ 1930 τὴν Διεύθυνση τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ θὰ γίνεῖ ἡ δική μας Φλόρενς Νάϊτινγκαιηλ, ἡ σύγχρονη Πρόμαχος τῆς Ὑγείας, ἀφοῦ ἔθεσε τὶς βάσεις γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ Νοσηλευτικὴ, ἀνάγοντας τὸ νοσηλευτικὸ ἔργο σὲ λειτουργήματα.

Μὲ τὴν ἀπαράμιλλη δράση της κατόρθωσε νὰ ἀναδείξει τὴν Σχολὴ Ἀδελφῶν Νοσοκόμων σὲ ἴδρυμα ἐφάμιλλο μὲ τὰ καλύτερα τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ σὲ φυτώριο στελεχῶν.

Γιὰ τὴν προσφορά της, ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τῆς ἀπένειμε, τὸ 1939, τὸ ἀνώτατο παράσημο «Φλόρενς Νάϊτινγκαιηλ» τῆς «πρώτης ἐθελόντριας ἀδελφῆς στὸν κόσμο».

Ἐὁ πόλεμος τοῦ 1940 θὰ τὴν βρεῖ μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἡ ὁποία συνέταξε τὸ σχέδιο τῆς νοσηλευτικῆς ἐπιστρατεύσεως τῆς χώρας καὶ ὀργανώσεως τῶν ὑγειονομικῶν σχηματισμῶν ἐκστρατείας.

Ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ ἔγινε τὸ σύμβολο τῆς μαχομένης Ἑλλάδος. **Ε**ὐρέθη παντοῦ, διέτρεξε κινδύνους, ὑπέστη ταλαιπωρίες, ἀλλὰ κατόρθωσε νὰ ὑπερνικήσῃ τὶς δυσκολίες.

Συγκέντρωσε 3.200 ἐθελόντριες Νοσοκόμους, καταρτίζοντας νοσοκομειακὰ κλιμάκια στὸ ἀλβανικὸ μέτωπο, ἐνῶ ἡ ἴδια παρέμενε στὴν πρώτη γραμμὴ. **Ἡ** προσφορά της συνεχίσθηκε καὶ στὰ χρόνια τοῦ Ἐμφυλίου, ὅταν οἱ ἄφρονες ἔβαλαν σὲ περιπέτειες τὴν χώρα.

Ἀτελείωτες οἱ ἱστορίες ποὺ διηγοῦνται ὅσες Ἀδελφές ὑπηρετήσαν μαζί της. **Ἀ**νεβαίνοντας σὲ κάποιο ἠπειρώτικο ὕψωμα γλίστρησε, καὶ ἔσπευσαν νὰ τὴν βοηθήσουν. «**Δ**ὲν χρειάζεται», τοὺς ἀπάντησε, «στὸν ἀνήφορο δὲν πέφτει κανεὶς, μόνον στὸν κατήφορο...».

Ἦταν πολλὲς οἱ φορὲς ποὺ εὕρισκε κάποια Νοσοκόμα νὰ κοιμᾶται ἐξαντλημένη. **Τ**ὴν σκέπαζε καὶ καθόταν ἐκεῖνη στὴν θέση της μέχρι τὸ πρωῖ.

Ὅπως ἦταν φυσικό, τὸ ὄνομά της συνδέθηκε ἄρρηκτα μὲ τὴν ἀλληλεγγύη, τὴν βοήθεια στοὺς τραυματίες, τοὺς πρόσφυγες, στοὺς σεισμοπαθεῖς.

Ἦταν προσωπικότης προβεβλημένη διεθνῶς, ἐνῶ συμμετείχε σὲ πλῆθος Συνεδρίων.

Τὸ 1954 ἀναγκάστηκε νὰ ἀποσυρθεῖ, παραμένοντας ὡστόσο ἀρωγὸς στὶς προσπάθειες ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ νοσηλευτικοῦ μας συστήματος.

Ἐμεινε ἀνύπαντρη ἀπὸ ἰδεολογία, μὴ ἐπιθυμῶντας νὰ προδώσει τὰ ἰδανικά καὶ τὴν ἀφοσίωσή της. Ἐφυγε ἀπὸ τὴν ζωὴ στὶς 9 Σεπτεμβρίου 1965 καὶ κηδεύθηκε τὴν ἐπομένη στὸ Α΄ Νεκροταφεῖο Ἀθηνῶν.

Ὁ γλύπτης Μ. Τόμπρος φιλοτέχνησε δύο προτομές, μία μαρμαρινη, ποὺ εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, καὶ μία μπρούντζινη, ποὺ εὑρίσκεται στὸν Ἐθνικὸ Σύνδεσμο Διπλωματούχων Νοσηλευτριῶν Ἑλλάδος.

Ἀντίγραφό τους στήθηκε τὸ 1998 στὴν πλατεία στὸ πλάϊ τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ποὺ φέρει τὸ ὄνομά της, ἐνῶ ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς θέσπισε τὸ εἰδικὸ μέταλλο ἀρετῆς «Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ», τὸ ὁποῖο ἀπονέμεται στὶς Ἀδελφές Νοσοκόμους ὡς ἐπιβράβευση τῆς εὐδόκιμης ὑπηρεσίας τους.

Τὰ Παράσημα
τῆς Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ.

(*) Ἐφημερ. «Ἐστία», 12.5.2016. Ἐπιμέλ. ἡμετ.